

สามรัตนกวีแห่ง ราชวงศ์ถัง

ยง อิงคเวทย์
ถาวร ลิกขโกศล

หลี่ ป้อ : เทวกวีจีน

หลี่ ป้อ (พ.ศ. 1244-1305) เป็นกวีที่มีชื่อเสียงโด่งดังที่สุดของจีน ได้รับยกย่องจากกวีร่วมยุคว่าเป็น “เทวกวี” มีอัจฉริยภาพทางกวีนิพนธ์อย่างหาผู้เสมอเหมือนมิได้

ชื่อหลี่ ป้อนี้ฝรั่งมักเขียนด้วย Mandarin Romanization ระบบ Wade ว่า Li Po ทำให้คนไทยส่วนมากอ่านว่าลิโป้ กลายเป็นบุคคลในเรื่องสามก๊ก (พ.ศ. 732-823) ไป

คำว่า ป้อ เป็นเสียงภาษาจีนกลางโบราณ ภาษาจีนกลางปัจจุบันอ่านว่า ไป

ชื่อของกวีเอกผู้นี้ชาวจีนทั่วไปในปัจจุบันนิยมเรียกว่าหลี่ไปซึ่งเขียนด้วย Mandarin Romanization ระบบปักกิ่งได้ว่า Li Bai ถ้าระบบ Wade เป็น Li Pai แต่ในหมู่ผู้รู้ยังนิยมเรียกตามเสียงโบราณว่าหลี่ ป้อ ภาษาแต้จิ๋วเรียกว่าหลี่แปะ ในนิยายอิงพงศาวดารจีนเรื่องซุ่ยถัง เรียกกวีผู้นี้ว่าหลี่ไป

ฉะนั้น พึงทราบว่าชื่อที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นกวีคนเดียวกัน

หลี่ ป้อ เกิดที่เมืองสุ่ยเยินคาซซุสสถานแถบติดกับซินเกียงซึ่งในขณะนั้นเป็นดินแดนของจีน แต่ได้ย้ายมาอยู่เสฉวนตั้งแต่วัยเยาว์ บิดาเป็นพ่อค้ามั่งคั่ง หลี่ ป้อ

จึงได้รับการศึกษาดี ได้ท่องเที่ยวไปทั่วทุกหนทุกแห่ง ทำให้มีความรอบรู้ทั้งวิชาฝ่ายนุ่นและบู๊เป็นทั้งกวีเอกและจอมยุทธ์คนหนึ่ง สนุกสนมคุ้นเคยกับสี่ซวนผิงผู้พัฒนามวยไท่เก๊กของจีนในยุคก่อน จางซันเฟิง (เตีย ซ่าฮง) เป็นอย่างดี

เกร็ดประวัติด้านบู๊นี้เคยมีผู้นำมาแต่งเติมเสริมสร้างเป็นภาพยนตร์โทรทัศน์ชุด จอมยุทธ์กระบี่เมา

หลี่ ป้อแต่งกวีนิพนธ์เกี่ยวกับจอมยุทธ์ไว้หลายบท เช่น บทที่ชื่อว่า “เสี่ยเค่อสิง” (แปลว่าล่านำจอมยุทธ์) บทนี้ก็มี ยังได้นำไปแต่งขยายเป็นนิยายกำลังภายในเรื่องหนึ่ง ซึ่งฉบับแปลภาษาไทยใช้ชื่อว่า “เทพบุตรทลายฟ้า”

ถ้าจะแปลให้ตรงชื่อภาษาจีนควรเป็นเรื่อง “ล่านำจอมยุทธ์” เพราะกิม ยังใช้กวีนิพนธ์ของหลี่ ป้อ เป็นชื่อเรื่องและกวีนิพนธ์ประจำเรื่อง

แม้หลี่ ป้อจะสอบเข้ารับราชการตก แต่ชื่อเสียงในฐานะกวีทำให้มีโอกาสได้เข้ารับใช้ใกล้ชิดพระเจ้าถังเสวียนจง ละม้ายมั่นชีวิตสุนทรภู์ในช่วง “เคยหมอบใกล้ใต้กลืนสุคนธ์ดลบล ละอองอบรสชื่นนาสา” แต่เพราะขัดแย้งกับอันลู่ซัน ผู้รักของหยางกุ้ยเฟย พระมเหสีคนโปรด ในที่สุดก็ต้องนราร้างทางพระบาท

พอพระเจ้าถังเสวียนจง มอบราชสมบัติให้พระเจ้าถังจู่จงราชโอรส หลี่ ป้อก็ตกที่นั่ง “สิ้นแผ่นดิน

สิ้นรสสุคนธา วาสนาเราก็สิ้นเหมือนกลิ่นสุคนธ์”

ทั้งยังโดนข้อหากบฏถูกเนรเทศไปยังแดนเย่หลาง (ชนผู้พูดภาษาตระกูลไทกลุ่มใหญ่ในสมัยราชวงศ์ถัง) ต่อมาได้รับอภัยโทษเรียกตัวกลับ

แต่หลี่ ป้อก็บอบช้ำมาก มีชีวิตอยู่ต่อมาอีกสาม ปีก็ป่วยตายที่บ้านญาติชื่อ หลี่หยางปิง ทั้งกวีนิพนธ์ ตกทอดมาถึงปัจจุบันพันกว่าบท

หลี่ ป้อเหมือนสุนทรภู่อีกประการหนึ่งคือเป็น กวีที่เมาจนได้ฉายาว่า “เทพแห่งสุรา” อีกฉายาหนึ่ง

หลี่ ป้อแต่งกวีนิพนธ์เกี่ยวกับสุราไว้หลายบท เพราะชื่อเสียงในด้านเมาเหล้า จึงมีคนแต่งตำนานชีวิต ตอนท้ายว่า ยามเดือนเพ็ญคืนหนึ่งหลี่ ป้อเมาหนัก โดด

จากเรือลงโอบพระจันทร์ในน้ำ ทันใดนั้นก็มีการเทพ ถีธงมึงกรซึ่ปลาทองโดดลอยขึ้นมารับร่างนั้น เทะนำ หลี่ ป้อกลับไปเป็นดาวไท่แป๊ะกิมแซ (ดาวพระศุกร์) ตามเดิม

เพราะหลี่ ป้อคือดาวไท่แป๊ะกิมแซจุติมาเป็น “เทวกวี” และ “เมรัยเทพ” นั่นเอง

หลี่ ป้อเป็นยอดแห่งกวีแนวจินตนิยม แต่งบท กวีได้รวดเร็ว ไม่ต้องแก้ไขแต่ไพเราะยิ่ง เนื้อหานักไป ทางพรรณนาอารมณ์ แสดงปรัชญาเต๋า ซึ่งเขาชื่นชม มาก แต่เพราะเป็นคนมีประสบการณ์หลากหลาย เคย ผ่านความยากแค้นลำเค็ญ จึงมีเนื้อหาประเภท “กวี นิพนธ์เพื่อชีวิต” อยู่ไม่น้อย

ดื่มเดียวได้จันทร์ 2 บท (ทั้งหมดมี 4 บท)

**เหล้าวางหว่างบุปผชาติ
ชูกอกชวนจันทร์ลิ้ม
จันทร์ราหาวรู้ดื่ม
เงาเดือนต่างเพื่อนปรน
ฉันทจันทรอร่า
ยามตื่นร่วมรื่นเริง
มันจิตผูกสัมพันธ์**

**ดื่มเดี่ยวขาดเพื่อนร่วมชิม
ต่อหน้าเงาเท่าสามชน⁽¹⁾
เงาบลิ้มตามสกันธ์⁽²⁾
ยามวสันต์ควรบันเทิง
ฉันทรำเงายิ่งเหยิง⁽³⁾
ครันเมาต่างแยกห่างกัน
นัดหมายมันเมฆนที⁽⁴⁾**

คำอธิบาย :

- (1) มิเมาเป็นเพื่อนร่วมกับดวงจันทร์ รวมผู้แต่งด้วยเป็นสามคน
- (2) เมื่อฉันดื่มเงาก็ดื่มตาม แต่พระจันทร์ไม่ยอมดื่ม
- (3) เมื่อฉันร้องเพลงพระจันทร์ไม่ร้องตาม แต่พอฉันรำรำเงาก็รำรำตามร่าง ขอนี้ที่นี้หมายถึงขับร้อง
- (4) เมฆนทีคือทางช้างเผือก

บทสอง

หากฟ้าไม่รักเหล่า
หากดินซึ่งเหล่าไซ้
ฟ้าดินรักเหล่าได้
เคยยินใสเมธา
เมื่อปราชญ์ท่านดื่มได้
สามจอกลุ่มหอมรม
ขอเสพสุขยามเมา

ฟ้าขาดดาวชื่อเมรัย⁽⁵⁾
ดินคงไร้ธรรสุรา⁽⁶⁾
รักเหล่าไม่อายนภา
และว่าชุ่นคือเกาศัลย์⁽⁷⁾
ใยต้องไปหาเทวัญ
หนึ่งเทเหมาะธรรมชาติเรา
อย่าบอกเล่าผู้ตื่นเลย

คำอธิบาย :

- (5) ดาวเมรัยตามตำราจีนว่าดาวธงคือ ดาวเหล้าอยู่ในราศีสิงห์
(6) ธรรสุราเป็นชื่อจังหวัดในสมัยโบราณ ปัจจุบันอยู่ในอำเภอจัวเจียน มณฑลกานซู น้ำในลำธารที่นี่มีกลิ่นคล้ายสุรา
(7) สมัยโบราณมีขุนนางคนหนึ่ง เมาสุราจนพระเจ้าแผ่นดินกริ้ว ขุนนางอีกคนหนึ่งช่วยทูลแก้ให้ว่า เหล้าใสคือนักปราชญ์ เหล้าขุ่นคือบัณฑิต

เพลงดังตูฮู่⁽¹⁾

คลาไคลไปหุนเอียง⁽²⁾
ยามควายหอบจันทรา⁽³⁾
น้ำขุ่นดื่มไม่เข้า
พอร้องเพลงเจ้านาย
หมื่นคนเงาหิ้นผา
หมาง ต้างยามท่านมอง

สองฝั่งเรียงรายชายค้ำ
ฉุดนาวาเหนี่ยวเหลือหลาย⁽⁴⁾
ครึ่งในเต้ากลายดินทราย
อกทลายน้ำตานอง
หมดปัญญาถึงฝั่งคลอง
ฟายน้ำตาโสกพันปี⁽⁵⁾

คำอธิบาย :

- (1) ตู ฮู่เป็นตำแหน่งผู้กำกับงานพิเศษบางอย่าง ผู้กำกับคนนี้แซ่ตัง มาเป็นผู้ควบคุมการขุดหินจากเขาหมางและเขาต้าง ซึ่งเป็นหินมีลวดลายสวยงาม ราษฎรที่ถูกเกณฑ์มาได้รับความลำบากมาก
(2) หุนเอียงเป็นชื่อเมืองในมณฑลเจียงซู
(3) อากาศร้อนจัด ควายกลัวร้อนมาก พอเห็นดวงจันทร์ก็หอบเพราะเข้าใจว่าเป็นดวงอาทิตย์
(4) น้ำในคลองตื้นเขิน ต้องเข็นเรือบรรทุกหินไปด้วยความลำบาก
(5) สอววรรณคดีมีความหมายว่า ถ้าเขาหมางและต้างมีหินลวดลายตลอดไปหนึ่งพันปี ก็คงเป็นเหตุให้ราษฎรประสบความทุกข์ยากถึงพันปี เป็นที่น่าเศร้าใจมาก

เพลงชีวผู้ 17 บท บทที่ 15

เผ้าขาวสามพันวา
ลงใจในล่องนั้น

โศกเขี้ยวข้าวครือกัน
ได้หยาดสารทจากแหล่งใด

ชีวผู้ เป็นชื่อลำน้ำสายหนึ่ง กวีนิพนธ์บทนี้ พรรณนาอารมณ์เศร้าได้กระชับ แต่ลึกซึ้งกินใจมาก กวีอุปมาว่าความโศกสืงเขี้ยวคือไม่มีวันเสื่อมคลายของตนนั้นยาวไม่น้อยกว่าผมขาว ซึ่งถ้าต่อกันก็ยาวสามพันวา (พากย์เดิมว่าสามพันจาง ซึ่งเป็นมาตราวัดความยาวของจีน หนึ่งจางประมาณ 10 ฟุต) ความเศร้าโศกทำ

ให้ผมที่เคยดำกลายเป็นสีขาวโดยไม่รู้ตัว เมื่อสองกระจกถึงจนงวามีหิมะ (หยาดสารท) จากที่โหนดกเข้าไประยู่ในกระจกนั้น ขุนวิจิตรมาตราเคยแปลกวีนิพนธ์บทนี้แบบเก็บความง่ายๆ ว่า “ผมหงอกต่อเป็นเชือกเขี้ยวก็ยาวนัก แต่สุดจักหยั่งโศกที่ซึ้งแสน”

ลิขิตที่วัดยอดดอย

กวีนิพนธ์บทนี้ ศ.สุกิจ นิมมานเหมินทร์ แปลจากภาษาอังกฤษได้อรรถรสไพเราะสมบูรณ์มากกว่า

ตูปักวัดโชดชะเง้อม
หัตถ์หากเทิมปลิดดาว
คิดพรันหวันเสียงกราว
เกรงจักกวนเทพยให้

เทียมหา
ย้อมได้
อีกทีก ดนแฮ
สธิตดาวแดนสรวง

กวีนิพนธ์บทนี้แสดงให้เห็นความงามของการชมธรรมชาติจากที่สูงและความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ไฝ่สูงสร้างความเดือดร้อนรำคาญใจให้ผู้อื่นแม้เพียงน้อยนิด จินเคยส่งกวีนิพนธ์บทนี้เข้าประกวดกวีนิพนธ์นานาชาติเมื่อสหประชาชาติก่อตั้งได้ไม่นานและได้รับรางวัลชนะเลิศ

ส่งเมิ่งฮ่าวหยาน ที่หอกระเรียนเหลื่อง
เดินทางไปกว้างหลิง

หลี่ ป้อเคารพยกย่องเมิ่งฮ่าวหยานมาก เพียงพบครั้งแรกก็สนิทสนมกัน เที้ยวและตี๋มสุราด้วยกัน เมื่อเมิ่งฮ่าวหยานจะลาจากไป หลี่ ป้อเลี้ยงส่งและแต่งบทกวีมอบให้มิไจความว่า

เพื่อนรักข้าจะลาหอกระเรียนทอง ในเดือนสามยามระรองล่องเอียงจิว
เห็นใบเตียวดำเงาสุดเขาทิว เหลือคงคาไหลลิวฟากฟ้าไกล

บาทที่สองนั้นวาดภาพด้วยถ้อยคำได้คมชัดชวนประทับใจอย่างยิ่ง อันเป็นลักษณะเด่นประการหนึ่งของกวีนิพนธ์ของหลี่ ป้อ ตู ผู้ผู้ได้รับยกย่องว่าเป็น “ราชาแห่งปวงกวีจีน” ได้แต่งบทกวีสรุปชีวิตของหลี่ ป้อไว้ว่า

หลี่ ป้อพอได้เหล้ากลอนร้อยเรื่อง ร้านสุราในเมืองฉินหลั่ไบหล

รับสั่งหาหม่อมเฝ้าพระทรงชัย

ทูลตอบไป “ข้าบาทหรือ คือ เทพสุรา”

และได้สดุดีอัจฉริยภาพของเทวกวีผู้นี้ว่า

“จรดพู่กันสะท้านทั้งลมฝน

เสร็จบทนิพนธ์ภูตเทพรำไห่ให้”

ตุ้ ฝู่ : ราชาแห่งกวีจีน

ตุ้ ฝู่ (พ.ศ. 1255-1313) ได้รับยกย่องจากชาวจีนว่าเป็นกวียิ่งใหญ่ที่สุดของชาติตน ชาวตะวันตกก็ยกย่องว่าเป็น The greatest poet of China ถ้าเทียบกับหลี่ ป้อ กวีทั้งสองนี้ เค้นไปคนละด้าน หลี่ ป้อ เป็นยอดกวีแนวจินตนิยม ตุ้ ฝู่เป็นเยี่ยมในแนวสัจนิยมหรืออรรถนิยม หลี่ ป้อมีพรสวรรค์เป็นเยี่ยม บทกวีเกลี้ยงเกลาเปี่ยมด้วยกาพย์รสรโดยธรรมชาติ ตุ้ ฝู่มี

พรแสวงเป็นยอด กวีนิพนธ์มีความประณีตงดงามด้วยความพิถีพิถันในการแต่ง หากที่ติมิได้ทั้งในเชิงเสียงและการสรรคำให้ได้ความหมายลึกซึ้งกินใจ คล้ายโคลงของกรมสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรสในขณะที่ยกวีนิพนธ์ของหลี่ ป้อมีรสของสุนทรภู่อยู่มาก

ตุ้ ฝู่เป็นเพื่อนรุ่นน้อง มีอายุน้อยกว่าหลี่ ป้อ ๑๑ ปี กวีทั้งสองนี้รักใคร่นับถือกันมาก ตุ้ ฝู่เคยแต่งกวีนิพนธ์แสดงความสัมพันธ์กับหลี่ ป้อไว้ว่า

ฉันก็แซกตมม

มาร่วมผ้าห่มนอน

รักคุณคงเหมือนภราดร

เข้าจูกรที่ขั่วด้วยกัน

และเมื่อเห็นหลี่ ป้อบ้ายอายุวัฒนะ เล่นแร่แปรธาตุ เมาสุราเป็นอาจิน ตลอดจนทะนงในฝีมือถึงเคยฆ่าคนตาย ตุ้ ฝู่ก็แต่งบทกวีเตือนสติว่า

แต่ศารทมาเห็นกันกันยังสัญจร

เที่ยวร้องรำรำน้าจันท์หมดวันลง

ยามรก็สลายอายุแก้วหง⁽¹⁾

จะทะนงองอาจจากเพื่อใคร

คำอธิบาย :

(1) แก้ว หง เป็นชื่อคนสมัยราชวงศ์จิ้น (พ.ศ. 807-963) ชอบเล่นแร่แปรธาตุและหาอายุวัฒนะ

กวีนิพนธ์ของหลี่ ป้อได้รับอิทธิพลจากปรัชญาเต๋า ส่วนตุ้ ฝู่ได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อ จึงเน้นการวิพากษ์วิจารณ์สังคม สะท้อนชีวิตปวงชน แสดงความรู้สึกและวิจารณ์ญาณอันสูงส่งของผู้แต่ง จนได้รับคำยกย่องว่าเป็น “อีกรวี”

แม้ในช่วงมีชีวิตอยู่ตุ้ ฝู่จะโด่งดังไม่เท่าหลี่ ป้อ แต่ด้วยปริมาณงานที่เหลือตกทอดมามากกว่า และคุณภาพของงานที่มีเนื้อหาหลากหลาย สะท้อนสังคม

อารมณ์และทรรศนะของมนุษย์ได้รอบด้านกว่างานของหลี่ ป้อ ตุ้ ฝู่จึงได้เกียรติคุณดังกล่าวข้างต้น

ตุ้ ฝู่เกิดในตระกูลขุนนาง ปู่เป็นกวีคนหนึ่งในสมัยพระเจ้าจักรพรรดิบูเช็กเทียน ตุ้ ฝู่จึงได้อ่านหนังสือมากมายแต่เยาว์วัย แต่งบทกวีได้ตั้งแต่อายุ 5 ขวบ เคยรับราชการตำแหน่งขุนนางทั่วทั้งพระเจ้าจักรพรรดิในรัชสมัยพระเจ้าถังซู่จง

การทักท้วงอย่างขุนนางตงจินทำให้เขาไม่เป็นที่โปรดปรานของฮ่องเต้ นัก จึงถูกลดตำแหน่งไปเป็นเจ้าพนักงานพิธีประจำอำเภอ ในที่สุดก็ลาออก ดำรงชีวิตต่อมาอย่างยากจน

พระเจ้าถังซู่จง เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าถังเสวียนจงผู้สร้างยุคทองของกวีนิพนธ์จีน พระเจ้าถังเสวียนจงครองราชย์นานถึง 44 ปี ช่วง 29 ปีแรกนั้นเอาใจใส่ราชการแผ่นดินมาก บ้านเมืองจึงสงบร่มเย็น หลังจากนั้นพระองค์ก็หลงตัวเอง หันไปมกมายในไสยศาสตร์ของลัทธิเต๋า บำสรงครามขยายอาณาเขตจนเศรษฐกิจทรุดโทรม ปลอมให้พระนางหยางกุ้ยเฟยมเหสีคนโปรดก้าวำยราชการแผ่นดินจนคนต้อยไม่ได้

ในที่สุดเกิดกบฏ บ้านเมืองเป็นจลาจล พระองค์จึงสละราชสมบัติให้พระราชโอรส จากนั้นพระราชวงศ์ถังก็เสื่อมโทรมลงเรื่อยมา

ตู้ ผู้เกิดในปีที่พระเจ้าถังเสวียนจงเสวยราชย์ชีวิตอยู่ในยุคบ้านเมืองตึงจนล่วงเข้าวัยกลางคน จากนั้นต้องเผชิญความทุกข์ยากสารพัดอย่าง หนีสงครามกลางเมือง อดอยากยากแค้นถึงขั้นไม่มีอาหารกิน ไม่มียา

รักษาโรคหลายครั้ง เช่นเดียวกับเพื่อนร่วมชาติส่วนมากในยุคนั้น

การอดอาหารบ่อยๆ และไม่มีเสื้อผ้าเพียงพอต่อกับความหนาว ทำให้โรคปอด ไซ้ข้ออักเสบและเหน็บชาของเขารุนแรงขึ้น ในที่สุดแขนขวาเป็นอัมพาต ต้องนอนขมอยู่ในเรือ แต่ก็ยังพยายามแต่งกวีนิพนธ์บทสุดท้ายยาว 36 บรรทัด พรรณนาทุกข์ของผู้ยากไร้และเพื่อนร่วมชาติ จนถึงแก่กรรมลงเมื่ออายุเพียง 58 อย่าง 59 ปี

ตู้ ผู้ตายในขณะยากจนขั้นแค้นถึงที่สุด ลูกชายไม่สามารถนำศพกลับไปฝังที่สุสานประจำตระกูลได้ ต้องฝากไว้ที่เมืองเยโจว อีก 43 ปีต่อมาหลานชายจึงมานำศพไปฝังร่วมกับบรรพบุรุษ

กวีนิพนธ์ของตู้ ผู้เขียนขึ้นด้วยเลือดเนื้อน้ำตาของตนเองและประชาชน เนื้อหาจึงเข้มข้นสะเทือนใจให้หือคิดอันมีคุณค่า เป็นยอดของกวีนิพนธ์จีน จนวรรณคดีจีนสร้างข้อสรุปจากชีวิตและงานของกวีเอกผู้นี้ว่า “กวีต้องจนแล้วบทนิพนธ์จึงจะบรรเจิด”

ลำนำรบทหาร

พ.ศ. 1294 พระเจ้าถังเสวียน จงส่งกองทัพไปตีฉ่านเจ้า แต่ถูกพระเจ้าโก๊ะล่อฝงตีแตกพ่ายยับเยิน ต้องส่งกำลังไปช่วยอีก โดยเกณฑ์คนไปเป็นทหารอีก

เป็นจำนวนมาก ตู้ ผู้พรรณนาภาพขบวนทหารเกณฑ์และบรรยากาศได้ดียิ่งกว่า

รถครึนเครงม้าแข่งแซ่
ทั้งพ่อแม่เมียบุตรรดส่งกัน
บางร้องเสื่อทบทเข้าขางทางห่ม
ผู้สัญจรวนถามไถ่ในบางคน

คนเดินทางเฝ้าแปลัธนูขรรค์
คลั่งคลื้นบังขวานม้วน
เสียงให้ชมอื้ออึงถึงเวหน
ตอบแต่ว่าเกณฑ์พลตลอดกาล

(ต่อไปนี้เป็นคำพูดของทหารที่ถูกเกณฑ์)

“ข้างไปเฝ้าน้ำเหนือเมื่อสิบห้า
กำนันพันผ้าโทกไปเข้างาน
ที่ชายแดนเลือดรินดังสินธุ

สี่สิบกลับจับคร่ำทำนาทหาร
คราวกลับบ้านหัวหงอกออกชายแดน
องค์อันบุแผ่เขตเจตน์หนักแน่น⁽¹⁾

ท่านบิณ วงศ์อันชานตงสองร้อยแคว้น	ทั้งหมื่นแสนหมู่ความเป็นหนามคา ⁽²⁾
แม้มีเพียงหญิงล่ำจ๋าไครคราด	ธัญชาติเฉไฉเหมือนไพรป่า ⁽³⁾
เพราะพลฉินฉินณรงค์แต่ไรมา	จึงถูกต้อนดั่งไก่หมาไม่ปราณี ⁽⁴⁾
ถึงผู้ใหญ่ไฉ่ฉามชัก	ใครจักเล่าคับแค้นมี
เช่นคราวหนาวปีนี้	พลกวาสีไม่ปลดมา ⁽⁵⁾
อำเภอเร่งรัดส่วย	จะหาด้วยกลใดหนา
คลอດขายโซคร้ายพา	คลอດหญิงมาก็ทำเนา
ลูกหญิงยังได้แต่งเพื่อนบ้านเรา	มีลูกชายตายเปล่าหมกหญ้าปลั่ง
ท่านบ่เห็นเช่นชิงห่าย	กระดุกทรายบุราณมหาเก็บฝัง ⁽⁶⁾
ผีรุ่นใหม่ชมเขาเก่าให้ด้ง	ฟ้ามีดมนฝนหลังเสียงวังเวง

คำอธิบาย :

- (1) องค์อันบูโนในที่นี้หมายถึงพระเจ้าดังเสวียนจง
- (2) สมัยราชวงศ์ฉินดินแดนแถบชานตง (ด้านตะวันออกภูเขาหัวซาน) มีสองร้อยหัวเมือง แต่หมู่บ้านนับหมื่นแสนนั้นกลายเป็นป่าเพราะคนถูกเกณฑ์ไปสงคราม
- (3) ถึงแม้จะมีเพียงหญิงที่ล่ำสันแข็งแรงจะต้องออกทำนาแทนชาย แต่ที่ภักจจนคูไม่ออกกว่าเป็นป่าหรือนา
- (4) หมายถึงทหารที่เกณฑ์จากเขตกวนจงซึ่งเป็นเขตรัฐฉินสมัยโบราณ พวกนี้เชี่ยวชาญการต่อสู้ทางราชการจึงชอบเกณฑ์ไปเป็นทหาร
- (5) ถึงแม้ท่านซึ่งเป็นผู้อาวุโสจะชักถาม แต่จะมีพลทหารเกณฑ์คนไหนกล้าระบายนความคับแค้นใจของตน เพียงแต่ยกตัวอย่างว่าพลทหารที่ด่านกวนลี้ซึ่งไปประจำการนานแล้วยังไม่ได้ปลดกลับมาบ้าน
- (6) ที่ชิงห่ายนั้นกระดุกที่เรียรายอยู่ยังหาผีผู้เก็บไปฝังไม่

ปี พ.ศ. 1302 สงครามกลางเมืองเพื่อปราบกบฏอัน ลู่ ชันรุนแรงมาก ไฟสงครามลามไหม้ประชาชนอย่างร้อนแรง เดือดร้อนสาหัส ตู๋ผู้บันทึกภาพเหล่านี้ไว้ในกวีนิพนธ์หลายบท ที่มีชื่อเสียงมากมี 6 บท คือ บทที่ชื่อว่า “นายอำเภอลินอัน” “นายด่านทั้งกวน”

“นายหมวดหินคู” “วิวาทพราก” “ซราพราก” และ “ไร้เรือนพราก” กวีนิพนธ์ 6 บทนี้คนรุ่นหลังมักเรียกย่อ ๆ ว่า “สามนาย” และ “สามพราก” ดังจะขอแปลเป็นตัวอย่างหมวดละหนึ่งบทดังนี้

ไร้เรือนพราก⁽¹⁾

เจียบเจียบหลังปีเทียนเป่า⁽²⁾
 อินฉินบ้านร้อยกว่า
 ไครรอดฤดูชั่ว
 ลูกเลวแพ้ศึกอาช⁽³⁾

ทับสวนเก๋ารกแฝกคา
 เกิดกลีหนีพลัดพราย
 คนตายเนาหมกเลนทราย
 กลับมาหาผยสู่สำเนา

เดินนานผ่านซอยเปลี่ยว
พบแต่จิ้งจอกเห่า
บ้านใกล้เหลือใครแน่
นกพักรักกิ่งครอง⁽⁴⁾
วันสันต์แบกจอบไป
อำเภอรูว่ากลับบาง
แม้เป็นงานถิ่นตน
เดินใกล้เดียวดายดี
นิواسน์พินาศัยบ
เศร้าแม่ป่วยนานวัน
คลอดข้าหาประโยชน์ไม่
คนไร้เรือนพรากรนี้

แสงแดดเขียวอากาศเขา
จ้องตามาขมึงมอง
หญิงหม้ายแก่หนึ่งหรือสอง
โยกตัวจนทนอยู่พลาง
ยามเย็นไซร้ตรองราว
ส่งฉันไปฝึกเกริ
หมดกังวลอะไรมี
ไปใกล้ลี้จะงงงัน
ใกล้ไกลนับว่าครือกัน
ห้าปีศพอ่วงนที
ร่วมระทมใจชั่วชีวิ
ช่วยทวยราษฎร์ได้อย่างไร

คำอธิบาย :

- (1) ไร้เรือนพรากเป็นคำรำพันของคนที่กลับจากสนามรบ แต่ถูกเกณฑ์ไปเป็นทหารอีก
- (2) เทียนเป่าเป็นชื่อศักราชในรัชสมัยพระเจ้าดังเสวยินจง หลังศักราชเทียนเป่าเกิดกบฏอัน ลู่ ชั่น บ้านเมืองจึงร่วโรยเจียนเหว
- (3) ลูกเลวเป็นคำที่ทหารผู้เล่าเรื่องเรียกตัวเอง
- (4) วรคณัหมายความว่านกที่พอกอยู่มักกลับมาจับถึงไม้เก่าที่เคยเกาะ เหมือนคนมักกลับมาอยู่ถิ่นเดิมของตน

นายหมวดหินคู⁽¹⁾

คำพักบ้านหินคู
ชายเฒ่าปิ่นกำแพงพัน
หมวดเรียกแสนกรวีโรธ
ฟังยายเข้าเจรจา
ลูกหนึ่งส่งสารบอก
คนรอดอยู่ซังตาย
ในบ้านหมดคนแท้
แม่หลานยังอยู่ไซ้
ยายแก่แม่แรงน้อย
รับเกณฑ์ไปทันที
ดึกสงัดวันเจียบหาย
รุ่งเช้าเต้าทางหน้า

ดึกมีผู้หมวดจับคน
หญิงแก่ดันออกแลมา
ยายร้องโอดน้ำเวทนา
“สามลูกข้าเกณฑ์ตามหมาย
สองลูกออกรบศึกวาย
ผู้มลายจบกันไป
มีเหลือแต่หลานนมไว⁽²⁾
นุ่งห่มไม่มีชิ้นดี
ยอมติดสอยหมวดคืนนี้
พอได้ช่วยหุงข้าวปลา”
สดับคล้ายอื่นอีกหา
ได้รำลดาคนเดียว

คำอธิบาย :

- (1) หมู่บ้านหินคูอยู่ในอำเภอฉนวน มณฑลเหอหนัน ตัวผู้ขอพักแรมคือนายในบ้านของชาวนา จึงได้เห็นเหตุการณ์ที่เจ้าหน้าที่มาจับไปทัพ
- (2) หลานนมหมายถึง หลานที่ยังต้องกินนมแม่อยู่

แขกมาเยี่ยม⁽¹⁾

ทั้งเหือบ้านท้ายบ้านธารเจิ่งถ่วน เห็นแต่ฝูงนางนวลมาสบใจ⁽²⁾
 แพร่งผกาหาเคยกวาดรับแขกใด⁽³⁾ ประตูปะเผลกเพียงเผยไว้เชิญได้เท่า
 ตลาดไกลไร้รสแก้มกับมาก เหล้าคนยากเหลือโศสาทเก่า⁽⁴⁾
 ขอมดื่มคู่ผู้ใหญ่ใกล้เรือนเรา ร้องผ่านรั้วเรียกเอาเข้าร่วมริน

คำอธิบาย :

- (1) กวีนิพนธ์บทนี้ตัว ผู้แต่งเมื่อตอนลาออกจากราชการหนีสงครามไปอยู่เสฉวน เมื่อราวปี พ.ศ. 1303 ใจความแสดงความสุขสงบในชีวิตชนบท
- (2) มีแต่ฝูงนกนางนวลมาเยี่ยมเป็นประจำไม่เคยมีแขกอื่น
- (3) ทางเดินในสวนดอกไม้เข้าบ้านไม่เคยกวาดรับแขก
- (4) บ้านอยู่ไกลตลาดมีกับแก้มรสดีน้อย เหล้าคนจนก็มีแต่สาโทอยู่ในขวดเก่า ๆ

กวีนิพนธ์ของตัว ผู้ส่วนมากสะท้อนความทุกข์ยากของประชาชน แสดงภาพตัดกันของความมั่งคั่งกับความข้นแค้นดังที่มีคนนิยมจำ “วรรณทอง” จากกวีนิพนธ์บทหนึ่งมาแสดงภาพนี้ว่า “ทวารแดง (บ้าน

คนรวย) พะแนงเหล้าบูด ลูมีกระดูกตาย (เพราะ) หนาวอด” เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ แปลวรรคทองสองวรรคนี้ในเชิงสัจดีไว้ได้ไพเราะยิ่งว่า

“ในกำแพงพะแนงเนื้อเหลือนจนเน่า นอกกำแพงนั้นเล่าเน่าเนื้อศพ
 คำกวีตัว ผู้ไม่รู้ลบล ไม่รู้จบยังเป็นจริงเสมอมา”

แม้จะตายด้วยความยากจน แต่ด้วยผลงานอันเลิศด้วยคุณภาพและปริมาณที่ตกทอดมาถึงปัจจุบันกว่าสามพันบท ประกอบกับอุดมการณ์อันสูงส่ง จริยะอันประเสริฐ ตัว ผู้จึงได้รับฉายาสดุดีสูงสุดจากชาวจีนว่า “ซือหวาง” ซึ่งหมายถึง “ราชาแห่งปวงกวี” และตัว ผู้ก็เป็นรัตนกวีคนหนึ่งของโลกอยู่ชั่วนิรันดร์

ป้อจู้ : มหากวีของปวงชนจีน

ป้อจู้(พ.ศ. 1315-1389)ได้รับยกย่องจากชาวจีนว่าเป็น “มหากวีของปวงชนจีน” เพราะบทนิพนธ์มีเนื้อหาและศิลปะการประพันธ์เพื่อชนทุกชั้น แต่มุ่งเน้นเพื่อชาวบ้านซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่ที่สุด

ชื่อของกวีเอกผู้นี้ปัจจุบันมีผู้นิยมเรียกตามเสียงภาษาจีนกลางสมัยใหม่ว่า ไป่จูอี้ เขียนด้วย Mandarin Romanization ระบบปักกิ่งว่า Bai Ju-yi แต่ในวรรณคดีของสากลัทธินิยมเรียกตามเสียงจีนกลางโบราณดังข้างต้น ซึ่งเขียนด้วย Mandarin Romanization ระบบ Wade ว่า Po Chu-i

ถ้าคุยกับคนจีนแต่จีต้องเรียกกวีผู้นี้ตามสำเนียงภาษาของเขาว่า เป๋เอ็กอี้

ไป่จูอี้ เป็นเด็กอัจฉริยะคนหนึ่งในประวัติศาสตร์จีน แต่งกวีนิพนธ์ได้ตั้งแต่อายุ 6 ขวบ พออายุ 16 เดินทางไปเมืองฉางอานซึ่งเป็นเมืองหลวงขอเข้าพบกู่คัง กวีประจำราชสำนักพร้อมกับนำบทกวีที่ตนแต่งไว้เสนอให้พิจารณา

เมื่อทราบชื่อหนุ่มน้อยผู้มาพบ กู่คังบอกว่า “ฉางอานข้าวแพง อยู่ไม่ถนัดนะ”

เพราะชื่อ “จูอี้” แปลว่า “อยู่ง่าย” ความหมายแฝงของกู่คังก็คือ “ในเมืองหลวงมีนักปราชญ์ราชบัณฑิต มากมาย คิดจะสร้างชื่อเสียงไม่ใช่ง่าย ๆ นะ”

แต่พอได้อ่านกวีนิพนธ์บทนั้นแล้วกู่คังถึงกับอุทานว่า “กวีฤๅแล้งแหล่งฉางอาน ตัวท่านอยู่ง่ายได้แน่นอน”

เหตุที่ชื่อตัวเองแปลว่าอยู่ง่าย ไป่จูอี้จึงได้ชื่อรองว่า “เล่อเทียน” แปลว่า “สุขสำราญ” เพราะคนอยู่ง่ายย่อมสุขสบายทุกเมื่อแล

ไป่จูอี้สอบได้ชั้นจิ้นสี่เมื่ออายุ 28 ปี ได้บรรจุเป็นพนักงานตรวจทานหนังสือในกรมราชเลขาธิการ แต่ชีวิตราชการลุ่ม ๆ ดอน ๆ ถูกลดตำแหน่งไปอยู่ส่วนภูมิภาคหลายครั้ง ทำให้ได้รู้เห็นชีวิตยากไร้ของผู้คนในชนบท เป็นวัตถุดิบอย่างดีในการแต่งกวีนิพนธ์

ในฐานะข้าราชการไป่จูอี้เป็นขุนนางตงจินผู้หนึ่งอยู่ที่ไหนก็สร้างความสุขความเจริญอย่างแท้จริงให้ราษฎรที่นั่น ด้วยยึดมั่นในอุดมคติว่า “ยามรุ่งเรืองพัฒนาประชาสุข ยามตกทุกซักรักษาตัวไม่มัวหมอง” ฉะนั้นแม้เคยถูกขุนนางกังฉินกลั่นแกล้ง ไป่จูอี้ก็ไม่ไว้วางใจพิไรรำ ยังคงมั่นคงในคุณธรรมและรู้จักประคองตน ให้ออดพั้นภัยไปได้

ไป่จูอี้เกิดทุนดี ผู้จึงเจริญรอยตาม คือใช้กวีนิพนธ์สะท้อนความทุกข์ยากของประชาชน แต่ได้พัฒนาให้มีลักษณะเป็นชาวบ้านยิ่งขึ้น

บทกวีของไป่จูอี้ใช้ศิลปะการประพันธ์ของนักปราชญ์ ผู้อ่านต้องมีพื้นความรู้ทางอักษรศาสตร์ดี จึงจะเข้าถึงความงามได้อย่างลึกซึ้ง ศิลปะการประพันธ์ของไป่จูอี้ผู้นั้นคล้ายศิลปะการประพันธ์ในโคลงของกรมสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส งามอย่างชาววังผู้ถนัดการด้วยรัตนวิภูษิตระยับจับตา

ไป่จูอี้ทั้งลักษณะดังกล่าวนี้ไปเป็นสาวชาวบ้านผู้งามด้วยผ้าฝ้ายใช้ดอกเอื้องแซมผม

กวีเอกผู้นี้เคารพภูมิปัญญาของชาวบ้านชื่นชมร้อยกรองชาวบ้านและเพลงพื้นบ้านจึงนำศิลปะการประพันธ์จากวรรณกรรมประเภทนี้มาใช้ ทำให้กวีนิพนธ์ของเขา “เรียบง่ายแต่ไพเราะจับใจ” ดังเอื้องไพรอันหอมอยู่ไม่รู้หาย คล้ายรสกลอนในเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน

เหตุนี้บทกวีของเขาจึงแพร่หลายไปในวงกว้างมาก ทำให้ผู้แต่งมีชื่อเสียงขจรขยายไปถึงเกาหลีและญี่ปุ่น ตั้งแต่เจ้าตัวยังมีชีวิตอยู่

ไป่จูอี้ทดสอบกวีนิพนธ์ของเขาโดยนำไปอ่านให้หญิงแก่ที่ไม่รู้หนังสือฟัง ถ้ายายฟังรู้เรื่องเป็นอันว่าใช้ได้ บทกวีของเขาจึงเป็นที่ชื่นชมของชาวบ้านยิ่งนัก

ไป่จูอี้จัดประเภทงานของเขาไว้สี่หมวดคือ

1. หมวดเสียดสีสังคม ให้ชื่นชมที่เนื้อหา
2. กวีนิพนธ์พรรณนา ครอบคลุมจากหัวใจ
3. เจริญชมธรรมชาติ เพื่อนิราศโลกีย์วิสัย
4. เบ็ดเตล็ดกิจจำเริญ แต่งไว้เจริญอารมณ์

กวีนิพนธ์แต่ละประเภทมีท่วงทำนองต่างกันเช่น หมวดแรกนั้นเขาเขียนบอกไว้ในคำนำว่า “ใช้ภาษาเรียบกะทัดรัด เพราะต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย...กล่าวโดยสรุปว่าแต่งเพื่อราชา เพื่อข้าราชการเพื่อทวยราษฎร์ เพื่อเนื้อเรื่องและสาระ มิใช่เพื่ออักษร (ศาสตร์)”

และเขากล่าวสรุปลักษณะของกวีนิพนธ์ที่ดีไว้ว่า “กวีนิพนธ์มีอารมณ์ (สะท้อนใจ) เป็นรากเหง้า ระเบิดด้วยถ้อยคำ ผลิผลางด้วยเสียงเสนาะ บังเกิดผล

ด้วยเนื้อหา” วรรณกรรมควรมีบทบาทพัฒนาคุณภาพ
ของผู้ผู้อ่านอีกด้วย

ชีวิตบันปลายของป้อจู้ฮั้วบรรลุถึงขั้น “สิ้นศัตรู
อยู่เป็นสุข” ได้เป็นถึงราชครูของพระรัชทายาท แล้วลา
ออกไปปฏิบัติธรรมหลักเรือนความวุ่นวายของโลกียวิสัย
อยู่ที่ภูเขาเชียงซาน (ภูหอม) และตั้งสมณญาณเองว่า
“เชียงซานจวีลือ” แปลว่า “วิเวกवासีแห่งภูหอม”
มีเพื่อนร่วมปฏิบัติธรรมอยู่อีกแปดคน เรียกว่าคณะ
“เก้าผู้เฒ่าแห่งภูหอม” (เชียงซานจิวเล่า)

เบาพิ

พ.ศ. 1352 ทางภาคใต้ของแม่น้ำแยงซีเกียง
ซึ่งเรียกว่า เจียงหนัน (กังหนำ แปลว่า ฝั่งใต้แม่น้ำ)
เกิดทุพภิกขภัยจนราษฎรต้องกินเนื้อคนตายเป็นอาหาร
แต่ชั้นที่และขุนนางเลว ๆ ยังคงใช้ชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย
ป้อจู้ฮั้วจึงแต่งกวีนิพนธ์เสียดสี คำว่า “เบาพิ” ย่อ
มาจาก “เสื่อเบาม้าพิ” คือคนมีฐานะดี

ท่วงท่ายิ่งเต็มลู่
อามไถ้ได้ทราบคดี
ผู้แดงล้วนอำมาตย์
อ้างร่วมเลี้ยงทัพชัย⁽³⁾
กริณฑ์กรณต์ล้นเหล้าอุ่น
สั้มจากตุงถึงมา⁽⁵⁾
เอมอ้มให้ยัมย่อง
เจียงหนันแล้งปีนี้

อานม้าทรูแสงส่องคลี⁽¹⁾
ว่าพวกนี้ข้าหลวงใน
สายม่วงพาดเหล้าขุนไกร⁽²⁾
ควมม้าไปคล้ายเมฆา
อาหารกรุ่นแปดโอชา⁽⁴⁾
เนื้อมัดสยาจากชลธิ
สุราคล่องหาญจิตทวี⁽⁶⁾
ที่ชื่อจิวคนกินคน⁽⁷⁾

คำอธิบาย :

- (1) อานม้าเป็นประกายส่องแสงจนสามารถแลเห็นฝุ่นละอองในลำแสงได้ วรรณนี้อุปมาว่าอานม้างดงามมีค่ามาก
- (2) พวกผู้แดงคือ ขุนนางฝ่ายพลเรือน (บุ๋น) พวกสายม่วงคือ ขุนนางฝ่ายทหาร (บู๊)
- (3) ไปร่วมงานเลี้ยงฉลองของกองทัพ
- (4) ขวดรูปทรงต่าง ๆ เปี่ยมล้นด้วยเหล้าชั้นดี บนโต๊ะก็มีอาหารชั้นดี ซึ่งปรุงด้วยของจากบนบกและในน้ำสารพัดชนิด เช่น
อุ้งเท้าหมู หน้าท้องเลือดดาว ดับมังกร แปดเป็นจำนวนอุปมา
- (5) ตุงถึงเป็นชื่อภูเขาในทะเลสาบไท่หู เป็นแหล่งสั้มยัณฑ์ ในที่นี้เป็นอุปมาถึงผลไม้ชั้นดีนานาชนิด
- (6) กินเหล้าแล้วเบิกบานใจ วางท่ามีสง่าผ่าเผยเกรงขามมากขึ้น
- (7) ชื่อจิวเป็นชื่อเมืองทางฝั่งใต้แม่น้ำแยงซี

พรมไหมแดง⁽¹⁾

พรมไหมแดง
ชักฟอกดอกไม้ย้อมสีน้ำชม
ทอพรมปูพื้นพระโรงสุคันธ

แข่งคัดรังสาวไหมก่อไฟต้ม
สวยสมแดงพรรณเพียงผกา
พรมผืนนั้นยาวกว้างสิบจ้าว⁽²⁾

งามตรูปเต็มพระโรงสุคนธา
 ลวดลายยวนตามกาซ้อย
 สาวสนมพื่อนรำทำกริดกราย
 ปุยกะดั่งมิชวนชมพรมไต้หยวน
 มิเทียมเท่างามละมุนอันพรมแดง
 ข้าหลวงเร่งทองามความวิจิตร
 หนักไม่น้อยร้อยคนทามเข้าธานี
 ท่านข้าหลวงชวนโจวรู้หรือไม่?
 พื้นไม่หนาวคนใครได้อุ่นองค์

จับนาสาจริงกลิ้งปุยพรมพราย
 หยดย้อยหลากเลิศแลเจิดฉาย
 รongบาทย้ายเรียงเลื่อนบนพรมแพง
 พรมเสวนลั่นบาทาน่าหน่ายแห่ง
 ทุกเดือนสืบโองการแถลงชวนโจวบุรี
 ชุณนางคิดควรทำเด่นเป็นหน้าที่⁽³⁾
 พรมผืนนี้หนาวจนม้วนไม่ลง
 ทอด้วยไหมนับพันตำลึงส่ง
 ขອງหยุดแย่งเสื้อคนท่อมพื้นเอย

คำอธิบาย :

- (1) กวีนิพนธ์บทนี้แต่งทั้งดัดความพุ่มเพียรของราชสำนัก และการประจบสอพลอของขุนนางในรัชกาลพระเจ้าถังเต๋อจง (พ.ศ. 1323-1348) เมืองชวนโจวมีหน้าที่ส่งส่วยพรม ป้อจู้จึงสะท้อนภาพนี้ไว้อย่างชัดเจน ชวนจกคิด
- (2) จ้างเป็นมาตราวัดความยาว หนึ่งจางยาวประมาณ 10 ฟุต
- (3) พวกขุนนางมักคิดทำให้เด่นตามคำสั่งของผู้ใหญ่ โดยไม่คำนึงถึงคุณธรรมและความเดือดร้อนผู้น้อย

กวีนิพนธ์ของป้อจู้บทยังใช้ได้ดีในปัจจุบัน เพราะโรคสอพลอและเบียดเบียนประชาชนของขุนนาง ขั้วมีอยู่ทุกยุคทุกประเทศ สุนทรภู่เคยกล่าวไว้ในเรื่อง

สิงห์ไกรภพว่า ราชกรวยอมหนีไปอยู่ป่าอยู่ดง เพราะ “อยู่บ้านเมืองเคืองใจไม่สบาย อ้ายมูลนายเบียดเบียนทั้งตาปี”

ส่งเพื่อนนิราศ ณ ดอนหญ้าโบราณ⁽¹⁾

หญ้าดอนเรียงซ้อนชนิด
 เพลิงพนัสเผามิสูญ
 หอมระบัดปกรมรรคเก่า⁽⁴⁾
 จำส่งคุณไคลคลา

ศกเดียวลัดเฉาจำรูญ⁽²⁾
 วายวราชไชยกลักรุหา⁽³⁾
 เขียวเข้าชิดเชียงโรยรา⁽⁵⁾
 ขจีจีเปี่ยมอาลยารมณ⁽⁶⁾

คำอธิบาย :

- (1) กวีนิพนธ์บทนี้ป้อจู้แต่งเมื่ออายุ 16 และได้รับคำชมเชยจากกู่ค่วงตั้งประวัติที่กล่าวแล้วข้างต้น ใจความแสดงความอาลัยอาวรณ์เพื่อน
- (2) หญ้าบนดอนขึ้นแน่นแฉ่อด ปีหนึ่งเหี่ยวเฉาแล้วก็กลับงอกงามขึ้นมาใหม่ อุปมาเหมือนมิตรภาพอันเปี่ยมล้น ไม่มีวันสิ้นสูญเพราะลึกซึ้งจริงแน่อนอยู่ในดวงใจ
- (3) ไฟป่าเผาหญ้าไม่มีวันหมดสิ้น พอลมฝนโยมมาก็กลับงอกงามขึ้นมาใหม่ อุปมาดังมิตรภาพ แม้มีอุปสรรคก็ไม่สูญสิ้น ย่อมกลับเปี่ยมล้นขึ้นใจอีก สองวรรคนี้เป็นคู่สมมูลชนิดที่เรียกว่าคู่กระแสน้ำ คือใจความเป็นเหตุเป็นผล คล้อยตามกันไปดังสายน้ำ เป็นศิลปะการประพันธ์ชั้นสูง จึงเป็นที่ชื่นชอบของกู่ค่วงมาก

- (4) หอมหมายถึงกลิ่นของหญ้าซึ่งงอกงามปกคลุมจนไม่เห็นทางเดิน อุปมาเหมือนไม่เห็นทางที่เพื่อนจะเดินไป
 (5) หญ้างามระบัดเข้าชิดปิดบังกำแพงเมืองซึ่งเยียบเหงา อุปมาว่าเมืองที่เพื่อนจะเดินทางไปไกลลิบ
 (6) เมื่อต้องส่งเพื่อนรักจากไกล ในใจเปี่ยมด้วยความอาลัยอยู่มีร่ายดังความเชียวสต่อผู้มีรู้คลายของหญ้า กวีจินนิยมนเปรียบอารมณ์เศร้ากับสีเขียวของหญ้า ส่องวรรณคดีแก้ความถึงกวีนิพนธ์โบราณ ว่า “คุณไปแล้วไกลลิบ ตฤณวสันต์กลับเขียวขจี” เหตุนี้จึง “ขจีขจีเปี่ยมอาลัยารมณ์”

แซแขก

ครั้งหนึ่งในวัยชราป้อจู้ฮี้ เดินทางจากดินแดนเจียงหนันมาเมืองฉางอาน ได้แต่งบทกวีชมธรรมชาติที่ไพเราะอย่างเรียบง่ายไว้ว่า

แขกมาจากเจียงหนัน
 นานวันควรไล่ล่วง
 เข้าเดินร่วมเดือนแหว่ง
 คนว่าจันทร์ใจจิตซา
 จากสะพานอุ้ยยามเช้า
 คำนี้จันทร์งามใจ

เมื่อมานั้นเดือนครึ่งดวง
 เห็นเดือนเด่นเพ็ญสามครา
 คำร่วมแสงโสมนิตรา
 ไฉนร่วมแรมแสนไกล
 ตกค่ำเข้าฉางอานไป
 เป็นแขกใครค้างแรมคืน

ป้อจู้ฮี้แต่งกวีนิพนธ์เรื่องยาวที่มีชื่อเสียงมากไว้สองเรื่อง คือ ฉางเฮินเกอ (บทชอแค้นนักรัณตร์) และ ผีผาลิง (ลำนํ้ากระจัดปี) เรื่องแรกเป็นนิทานคำกลอนสอนขัดติยชาติว่าถ้าเอาแต่ลุ่มหลงหญิงงามโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ของตนแล้ว ผลบั้นปลายจะร้ายนัก

ผู้แต่งสื่อสารได้แยบยลมาก โดยขึ้นต้นเรื่องแสดงปฐมเหตุว่า “ราชาฮั่นผินไผ่ได้มั่งบุรี ครองอาตริหลายวรรษาบได้”

จากนั้นเล่าเรื่องพระเจ้าถังเสวียนจงได้นางหยางกุ้ยเฟย ทรงลุ่มหลงมัวเมาจนเสียบ้านเสียเมือง และตายจากกันอย่างสุดระันทด

กวีแสดงผลของการลุ่มหลงหญิงงามแต่ไร้คุณธรรมว่า มีแต่ความสำนึกผิดคิดโทษตัวเอง คับแค้นใจอยู่ไม่รู้จบ โดยสรุปไว้ในกลอนสองวรรคท้ายว่า

“ฮั่นฟ้าถิรดินทิมมียุคันต์ คับแค้นนี้ชั่วกัลป์นักรัณตร์”

เป็นการแสดงความหมายของชื่อเรื่องด้วยว่าต้องพบความคับแค้น อันหมายถึงแค้นตัวเองเพราะอะไรเป็นเหตุ

เรื่องหลังเป็นกวีนิพนธ์พรรณนาเรื่องของนักดนตรีหญิงผู้ตกยาก เปรียบเทียบกับความอาภัพคับแค้นของตนได้อย่างไพเราะกินใจอย่างยิ่ง

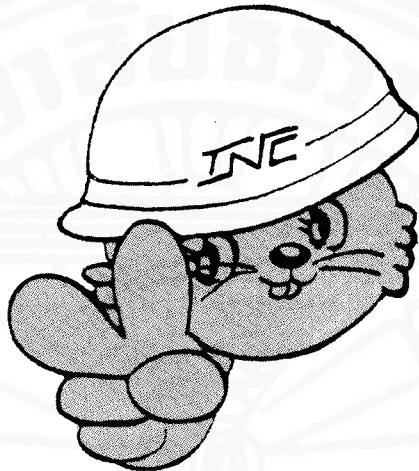
วรรคทองของเรื่องนี้คือ “ล้วนเป็นคนตกยากต่างฟากฟ้า มาพบหน้าไยต้องเคยรู้จัก” นั้นจับใจผู้อ่านทุกยุคทุกสมัย

คนตกทุกข์ได้ยากย่อมเห็นอกเห็นใจกันโดยไม่จำต้องรู้จักกันมาก่อน เป็นความจริงอย่างหนึ่งในชีวิตมนุษย์

ป้อจู้ฮี้เห็นใจทุกข์ของคีติคนางก่อน แล้วจึงย้อนนึกถึงตัว เป็นลักษณะของกวีแห่งปวงชนอย่างแท้จริง

อภินันทนาการ

จาก

INE

บริษัท ไทยนิชิมัตสูก่อสร้าง จำกัด
THAI NISHIMATSU CONSTRUCTION CO., LTD.

明日をささえる

西松建設

จิโน-ไทย ทาวเวอร์ ชั้น 19 32/48 สุขุมวิท 21 (ซอยอโศก) พระโขนง กรุงเทพฯ 10110
19th Floor, Sino-Thai Tower, 32/48 Sukhumvit 21 (Soi Asoke), Phraknong, Bangkok 10110
Tel. 258-9590-7, Telefax (02) 258-9599, Telex 82883 NITHAI TH

เฟสสัน

ขี่อย่างเร็ว

ขี่สบาย...บนที่ชัน ควบคุม...บนพื้นราบ

ถ้าคุณชอบกีฬาที่ให้ความบันเทิงแบบใหม่ เช่น การขี่จักรยานไต่ภูเขา คุณคงต้องการจักรยานคู่ใจที่แข็งแรง ปราดเปรียว เพื่อการปั่นป่าได้แคล่วคล่อง ประหนึ่งเสือดำที่ร้องไว

เฟสสัน จักรยานภูเขาที่แข็งแรงและปราดเปรียว ด้วยระบบย่อนแรง ที่มีตั้งแต่ 5 เกียร์ ถึง 21 เกียร์ ช่วยให้คุณขี่ได้อย่างสบายบนที่ชัน และควบคุมได้มั่นคงบนพื้นราบ ไม่ว่าคุณจะขี่ขึ้นเขาเพื่อความสุข สนุก ตื่นเต้นและท้าทาย หรือจะขี่เพื่อสุขภาพ ในหมู่บ้านในเมือง เฟสสันจักรยานภูเขาจะช่วยให้คุณสนุกสนานเพลิดเพลิน และผ่อนคลายได้ทุกโอกาส

บริษัทจักรยานไทย
ระดับโลก

บริษัท อุตสาหกรรมจักรยานไทย จำกัด

เลขที่ 42 หมู่ 4 ซอยเกิดเยี่ยม ถนนปิ่นเกล้ามีนพาว
สำโรงหลวง พระประแดง สมุทรปราการ 10130
โทร 394-4417-20 โทรสาร (02) 384-2739

“เฟสสัน” จักรยานยุคพัฒนา ควรค่าแก่การเลือกใช้

Banking Excellence

With a proud history of over 114 years in banking, The Fuji Bank, Limited occupies a premier position among major financial institutions worldwide.

Fuji Bank possesses the expertise and size that have come as a result of many years of solid performance in the international banking arena. The Bank has total assets of 55.1 trillion* yen and a global presence supported by 362 offices in Japan, and 20 branches/agencies, 22 representative offices and 27 Subsidiaries & Affiliates throughout the rest of the world.

*consolidated figure

Fuji Bank offers timely, tailor-made financial products and services. This is made possible due to the commitment of the Bank's highly qualified professionals around the world who are trained to seek out the best ways to satisfy the sophisticated needs of the customer.

FUJI BANK

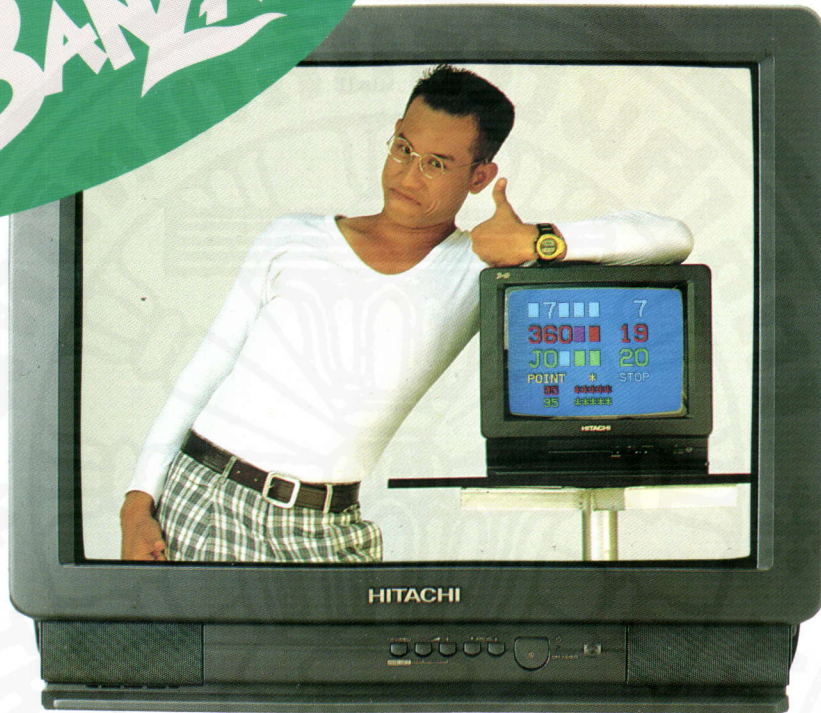
Head Office : 5-5, Otemachi 1-chome, Chiyoda-ku, Tokyo 100, Japan. Tel. 03-3216-2211

Network in Asia and Oceania

Australia	Tel.	India	Tel.	Philippines	Tel.
Melbourne Representative Office	61-3-629-2844	New Delhi Representative Office	91-11-371-1808	Manila Regional Representative Office	63-2-817-8258
Sydney Representative Office	61-2-221-2211	Indonesia		Singapore	
Fuji International Finance (Australia) Limited	61-2-251-2322	Jakarta Representative Office	62-21-5710641	Singapore Branch	65-5343500
		P.T. Fuji Bank International Indonesia	62-21-7204477	The Fuji Futures (Singapore) Pte., Limited	65-5343500
China		P.T. Jaya Fuji Leasing Pratama	62-21-331750		
Dalian Branch	86-411-3639071	Korea		Thailand	
Shenzhen Branch	86-755-2221918	Seoul Branch	82-2-311-2000	Bangkok Representative Office	66-2-237-8951
Beijing Representative Office	86-1-5004694	Malaysia		Thai Fuji Finance and Securities Company Limited	66-2-237-8904
Guangzhou Representative Office	86-20-6669277	Labuan Branch	60-3-201-5020		
Shanghai Representative Office	86-21-4720893	(Kuala Lumpur Management Office)		Vietnam	
China Kang Fu International Leasing Co., Ltd.	86-1-831-2540	Kuala Lumpur Representative Office	60-3-2307950	Ho Chi Minh Representative Office	84-8-243195
		Asian International Merchant Bankers Berhad	60-3-2749011		
Hong Kong					
Hong Kong Branch	852-5214451				
Fuji International Finance (HK) Limited	852-5217233				
Kwong On Bank, Limited	852-8153636				
Fuji Capital Markets (HK) Limited	852-5373823				

โทรทัศน์สีมีเกมในตัว

BANZAI

เทคโนโลยีใหม่ล่าสุด ที่ไม่ธรรมดาจากโทรทัศน์สีฮิตาชิ รุ่นบันไซ ที่สามารถเล่นเกมได้ในตัว โดยใช้ปุ่มบังคับง่าย ๆ จากรีโมทคอนโทรล มีให้เลือกถึง 2 เกมด้วยกัน และพร้อมคุณสมบัติพิเศษอื่น ๆ โทรทัศน์สีฮิตาชิ บันไซ มีครบสมบูรณ์แบบจนทำให้คุณมีความสุข แบบบันไซได้อย่างเต็มอารมณ์

C14-P 140 AV
C14-P 140 AVR (มีรีโมทคอนโทรล)

C20-P 740 AVR (มีรีโมทคอนโทรล)

C21-P 840 AVR (มีรีโมทคอนโทรล)

- สามารถเล่นเกมได้ในตัว โดยใช้รีโมทคอนโทรล • มีช่อง AV IN และ OUT
- ตั้งช่องสถานีได้ 40 โปรแกรม • สามารถต่อเล่นเลเซอร์ดีสก์ได้ • ตั้งปลุกเวลาได้ 24 ชม.
- สามารถคำนวณเลขคิดได้ • สามารถต่อเล่นวิดีโอเกมได้

